9-3 Sportolók sportsérülései következtében kialakult funkciózavar / fogyatékosság miatt szükséges rehabilitáció ellátási programja

I-II szint, 2200 szakmakód (felnőtt), 2205 szakmakód (gyemek)

A sportolók körében egy vagy több régiót érintő enyhe, közepes vagy súlyos, többszörös, vagy szövődményes sérülés esetei tartoznak ide. Ide tartoznak olyan ortopédiai/neurologiai/reumatológiai betegségek, traumatológiai események, amelyek a sportolót teljesítmény maximumában bármilyen mértékben is korlátozzák. Ide tartozik a túlfáradás okán szükséges kondicionálás, rekondícionálás is.
Többnyire egyénre szabott rehabilitációs program végzése szükséges. Maximális alkalmazkodás a sportoló elfoglaltságához, lelkületéhez nagy empátiájú, nagy gyakorlatú, sportszemléletű gyógytornásszal, sportpszichológussal.
Az időfaktor meghatározó, ami nagy pressziót jelent a rehabilitációs személyzetre, nagy a médianyomás, állandó készenlétet vár el egy élsportoló napi 24 órában. A rehabilitációs tevékenység végén „restitutio ad integrum”-ra törekszünk.. Banálisnak tűnő panasz jelenthet egy éremelvesztést, tartós sikertelenséget.

1. **A páciensek állapotának jellemzése**

   1.1. Sportsérülés, ortopédiai kórkép, csökkent versenyképesség a kialakult károsodás / funkciózavar / fogyatékosság leírása

   Lásd a NEAK honlapján közzétett kitöltési útmutatót, illetve törzseket, továbbá a 6. pont tartalmazza a szakmai ajánlást.

   1.2. Állapot-súlyosság: A rehabilitációra kerülő személyek állapot-súlyossága a program kezdetén limitek megadásával: **közepesen súlyos**

   1.3. Humánerőforrás szükséglet

   1.3.1. Ápolói szükséglet: **közepes**

   1.3.2. Specifikus szakdolgozói szükséglet: nagy

   Fizioterápiás asszisztens, sportpszichológus, sportorientáltságú gyógytornász, gyógymasszőr, dietetikus, egyedi segédeszköz-ellátást végző műszerész (elérhető, rendszeresen konzultáló), teljesítménydiagnosztikában járatos szakember.

   1.4. Fogyóanyag szükséglet

   1.4.1. Napi átlagos gyógyszer szükséglet: minimális/közepes

   Alapbetegség(ek) miatt szükséges gyógyszerek + LMWH, fájdalomcsillapítók, izomlazítók, valamint az átvételkor meglevő szövődmények kezeléséhez szükséges, antibiotikumok, kötözésnél használt szerek (H2O2, Betadine, stb),

1.4.2. Napi átlagos kötszer- egyéb orvosi és orvostechnikai anyag szükséglet: közepes

Alapbetegség(ek), a sérülés jellege és a szövődmények miatt szükséges: sebkezeléshez szükséges eszközök, kötszerek, fertőtlenítő szerek, védőruházat, infúziós szerelék, fecskendők, tűk, Tape szalagok, fáslik, rögzítők stb. Speciális koordinációs eszközök (pl: párnák, labdák, botok, multifunkciós eszközök)

1.4.3. Napi átlagos diagnosztikai anyag (fogyóeszköz) szükséglet: közepes

Alapbetegség(ek) miatt szükséges diagnosztikai anyagok, rutin labor. Rtg., UH (hasüregi, végtagi, ízületi), MR(elérhető legyen), CT (elérhető legyen), EKG, vércukor mérő műszer, vérnyomásmérő. Futópad, ergometria szükséges esetben.

2. Betegutak leírása

2.1. Hogyan kerül a páciens rehabilitációra? Sportsebészeti, ortopédiai, traumatologiai osztályról, egyéb szakrendelőkből,spotsebészeti rendelőből, sportorvosi hálózatból, keretorvosoktól, háziorvostól, más intézetből, CALL Centeren keresztül, a rehabilitációs osztály szakambulanciájáról.

2.2. Mi a jellemzője az adott betegcsoportnak a rehabilitációs ellátás időzítésére vonatkozóan? Jellemzően **elsőbbségi** rehabilitációmajdjáróbeteg ellátásként folytatódik, de közepes vagy enyhe esetekben kezdődhet járóbeteg vagy nappali ellátásként is. Az elsőbbségi rehabilitáció folytatása vagy ismétlése a beteg állapotának változásától és a terápiás részvétel lehetőségétől függően történik.

3. A rehabilitációs ellátó helyre vonatkozó kívánalmak leírása

3.1. Fekvőbeteg ellátás, elsőbbségi rehabilitáció, ritkán halasztott elsőbbségi rehabilitáció

Alapcsomag, I. szint: nem súlyos alapbetegség / fogyatékosság-funkciócsökkenés esetén. pl: funkcióvesztést okozó lágyrészsérülést követően

Tartama: 10-20 nap, amely járóbeteg ellátásban vagy nappali ellátásban folytatható szükség esetén

Bővített csomag, II szint: ha az alapbetegség súlyos funkcióvesztést okoz (pl: szalagsérülés után, csonttörést követően).

Tartama: 12-30 nap, amely járóbeteg ellátásban vagy nappali ellátásban folytatható szükség esetén.

3.2. Járóbeteg ellátás, nappali ellátás, elsőbbségi:

Alapcsomag, I. szint (szakrendelő) / NE: Sportolók esetén az ellátóhely vonzáskörzetében tartózkodó, a kórházat-szakrendelőt könnyen megközelítő, otthoni éjszakai alváshoz ragaszkodó, vagy délután sportból nem teljesen kiszakítható paciensek

Tartama: 10-30 munkanap (NE), 10-30 alkalom (JB)

Ismételt felvétel rehabilitációs céllal elsőbbségi rehabilitáció befejezését követően válhat szükségessé, ha az elsőbbségi rehabilitáció után progresszió vagy szövődmény következik be, esetlegesen elmarad a várt teljesítményben a sportoló

4. **A rehabilitációs terápiás program kötelezően elvégzendő és dokumentálandó elemei az adott betegcsoportban** a NEAK honlapján közzétett szabályozás szerint

5. **A rehabilitáció eredményességének értékelése**

   5.1. Változást jellemző teszteredmények:

   - **FNO,**
   - **FIM motoros funkciók és FIM összes (kötelező), valamint**
   - **további tesztek a funkciózavar függvényében a NEAK honlapján közzétett szabályozás szerint:** Barthel-index, ROM, 6 perces járásteszt, VAS, FMS. Gyermekek esetében célskála alkalmazása javasolt.

   5.2. Kimeneti jellemzők Ízületek és gerinc mozgáshatárainak bővülése, terhelhetőség növelése, fájdalom csökkenése, mindennapi élettevékenységek elvégzése

   Minél gyorsabban részleges, majd teljes terheléssel a sporttevékenységbe való visszaállítás.

6. **Szakmai ajánlás**

   6.1. BNO1

G5600	Carpal tunnel (carpalis alagút) syndroma
M1900	Egyéb elsődleges arthrosis
M1910	Egyéb izületek posttraumás arthrosisa
M1920	Egyéb másodlagos arthrosis
M2160	Boka és láb egyéb szerzett deformitásai
M2210	A térdkalács visszatérő (habitualis) subluxatiója
M2220	Patellofemoralis rendellenességek
M2400	Szabad test az izületben
M2440	Az izület visszatérő dislocatiója és subluxatiója
M2570	Csontnövedék (osteophyta)
M4000	Tartási kyphosis
M4040	Egyéb lordosis
M4180	A scoliosis egyéb formái
M4200	A gerinc juvenilis osteochondrosisa
M4300	Spondylolysis
M4310	Spondylolisthesis
M4780	Egyéb spondylosis
M4840	A csigolyák fáradásos törése
M5110	Lumbalis és más intervertebrális discus rendell. radiculopathiával
M5120	Egyéb meghatározott intervertebrális discus dislocatio
M6590	Synovitis és tenosynovitis, k.m.n.
M7090	K.m.n.lágyrész-rendellenességek erőltetés és nyomás következtében
M7510	Rotator köpeny syndroma
M7540	A váll izület ütődéses syndromája
M7550	Váll-bursitis
M7660	Achilles tendinitis
M7680	Az alsó végtag egyéb enthesopathiái, kivéve a lábfejet

M7690	Az alsó végtag enthesopathiája, k.m.n.
M7710	Epicondylitis lateralis
M7730	Calcaneus sarkantyú
M7780	Egyéb enthesopathiák, m.n.o.
M7990	Lágyrész-rendellenesség, k.m.n.
M8430	Stress-fractura, m.n.o.
M8440	Pathologiás csonttörés, m.n.o.
M8490	A csontfolytonosság rendellenessége, k.m.n.
M8721	Posttraumás csontelhalás válltájék
M8900	Algoneurodystrophia
M9320	Osteochondritis dissecans
M9490	Porcrendellenesség, k.m.n.
M9680	Egyéb beavatkozás utáni csont izomrendszer rendellenességek
Q6560	Instabil csípő
S1420	A nyaki gerinc ideggyökének sérülése
S1430	A karfonat sérülése
S1440	A nyak perifériás idegeinek sérülése
S2020	Mellkas zúzódása
S2200	Hátcsigolya törése
S2210	A háti csigolyák többszörös törése
S2220	A szegycsont törése
S2300	A háti porckorong traumás sérülése
S2350	A mellkas egyéb és k.m.n. részeinek rándulása és húzódása
S2420	A háti gerinc ideggyökének sérülése
S3000	A medence és törzs alsó részének zúzódása
S3200	Az ágyéki csigolya törése
S3201	Az ágyéki csigolyatest törése
S3202	Az ágyéki csigolyaív törése
S3210	A keresztcsont törése
S3240	Az acetabulum törése
S4200	Kulcscsont-törés
S4220	A humerus proximális végének törése
S4230	A humerus középső részének törése
S4240	A humerus distalis végének törése
S4280	A váll és felkar egyéb részeinek törése
S4300	A váll ficama
S4420	A nervus radialis sérülése a felkar magasságában
S4430	A nervus axillaris sérülése
S4440	A nervus musculocutaneus sérülése
S4470	Több ideg sérülése a váll és felkar szintjében
S4480	Egyéb idegek sérülése a váll és felkar szintjében
S4620	A biceps egyéb részei izmának és inának sérülése
S5000	A könyök zúzódása
S5200	A singcsont (ulna) proximalis végének törése
S5220	A singcsont (ulna) testének törése
S5230	Az orsócsont (radius) testének törése

S5240	A sing- és orsócsont testének törése
S5250	Az orsócsont (radius) distalis végének törése
S5260	A sing- és orsócsont distalis végének törése
S5270	Az alkar többszörös törése
S5310	A könyök k.m.n. részének ficama
S6020	A csukló és kéz egyéb részeinek zúzódása
S6200	A kéz sajkacsontjának törése
S6210	Egyéb kéztőcsontok törése
S6240	A kézközépcsontok többszörös törése
S6270	A kéz ujjainak többszörös törése
S6280	A csukló és kéz k.m.n. részeinek törése
S7000	A csípő zúzódása
S7010	A comb zúzódása
S7200	A combnyak törése
S7210	Pertrochanter törés
S7220	Subtrochantericus törés
S7230	A combcsont testének törése
S7240	A combcsont distalis törése
S7270	A combcsont többszörös törése
S7620	A comb adductor izmainak és inainak sérülése
S8000	A térd zúzódása
S8010	A lábszár egyéb és k.m.n. részeinek zúzódása
S8200	A térdkalács (patella) törése
S8210	A sípcsont proximalis végének törése
S8220	A sípcsont (tibia) testének törése
S8230	A sípcsont (tibia) distalis végének törése
S8250	A belboka törése
S8260	A külboka törése
S8270	A lábszár többszörös törése
S8320	A meniscus heveny sérülése
S8350	A térd elülső és hátsó keresztszalagjának rándulása és húzódása
S8370	A térd komplex sérülése
S8470	Több ideg sérülése a lábszár szintjében
S9200	A sarokcsont törése
S9210	Az ugrócsont törése
S9220	Egyéb lábtő csont(ok) törése
S9230	Lábközépcsont törése
S9270	A láb többszörös törése
S9290	A láb törése, k.m.n.
S9320	A boka- és láb-szalagok szakadása
S9340	A boka rándulása és húzódása

6.2. BNO3

M1250	Sérüléses arthropathia
M2130	Csukló vagy láb bénulása (szerzett)
M2190	Szerzett végtag deformitás, k.m.n.
M2380	A térd egyéb belső zavarai
M2410	Egyéb izületi porc rendellenességek
M2420	Szalag-rendellenesség
M2430	Pathologiás izületi dislocatio és subluxatio, m.n.o.
M2440	Az izület visszatérő dislocatiója és subluxatiója
M2450	Ízületi contractura
M2480	Egyéb meghatározott izületi működési zavarok, m.n.o.
M2520	Lötyögő izület
M2530	Az izület egyéb instabilitása
M2540	Ízületi folyadékgyülem (effusio)
M2550	Ízületi fájdalom
M2560	Ízületi merevség, m.n.o.
M2580	Egyéb, meghatározott izületi rendellenességek
M5010	Nyaki porckorong rendellenesség radiculopathiával
M5030	Egyéb, nyaki porckorong degeneratio
M5110	Lumbalis és más intervertebrális discus rendell. radiculopathiával
M5320	Gerinc instabilitás
M5420	Cervicalgia
M5440	Lumbago ischiassal
M5450	Derékfájás
M5460	Fájdalom háti gerinc területén
M5490	Dorsalgia, k.m.n.
M6220	Az izmok ischaemiás infarctusa
M6240	Izomcontractura
M6250	Izomtömeg vesztés és atrophia, m.n.o.
M7510	Rotator köpeny syndroma
M7910	Izomfájdalom
M7960	Végtagfájdalom
M8400	Rosszul illeszkedve gyógyult csonttörés
M8410	Össze nem forrt csonttörés [álizület]
M8420	Csonttörés elhúzódó gyógyulása
M8480	A csontfolytonosság egyéb rendellenességei
M8729	Posttraumás csontelhalás k.m.n. lokalizáció
M8900	Algoneurodystrophia
M9610	Postlaminectomiás syndroma, k.m.n.
M9690	Beavatkozás utáni csont izomrendszeri rendellenesség, k.m.n.
R2620	Járási nehézség m.n.o.
R2680	Járási és mobilitás egyéb és k.m.n. rendellenessége

6.3. FNO-k

b280	Fájdalom érzése
b730	Izomerő-funkciók
d445	Kéz- és karhasználat
d450	Járás

b710	Az izületek mobilitási funkciói
b715	Az ízületek stabilitási funkciói
b735	Izomtónus-funkciók
b740	Az izom-állóképesség funkciói
b760	Az akaratlagos mozgási funkciók kontrollja
b770	Járásminta-funkciók
d410	Az alaptesthelyzet változtatása
d430	Tárgyak emelése és hordozása
d440	Finom kézmozdulatok
d460	Helyváltoztatás különböző helyszíneken
d465	Helyváltoztatás segédeszköz használatával
d540	Öltözködés
d640	Házimunka végzése